

LAGUTSKOTTETS UTLÅTANDE 13/2002 rd

Statsrådets utredning med anledning av ett initiativ från Konungariket Spanien inför antagandet av rådets beslut om genomförande av särskilda åtgärder avseende polisiärt och rättsligt samarbete i syfte att bekämpa terrorism i enlighet med gemensam ståndpunkt 2001/931/GUSP

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 15 maj 2002 statsrådets utredning med anledning av ett initiativ från Konungariket Spanien inför antagandet av rådets beslut om genomförande av särskilda åtgärder avseende polisiärt och rättsligt samarbete i syfte att bekämpa terrorism i enlighet med gemensam ståndpunkt 2001/931/GUSP (E 48/2002 rd) till lagutskottet för eventuella åtgärder.

Utskottet har tillställts en ny faktapromemoria daterad den 2 juni 2002.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Pekka Järviö, inrikesministeriet
- enhetschef Matti Joutsen, justitieministeriet
- statsåklagare Heli Vesaaja, Riksåklagarämbetet.

STATSRÅDETS UTREDNING

Förslaget till rådets beslut

Rådet antog den 27 december 2001 inom ramen för andra pelaren en gemensam ståndpunkt om tillämpning av särskilda åtgärder i syfte att bekämpa terrorism (2001/931/GUSP). Den gemensamma ståndpunkten tillämpas på sådana personer, grupper eller enheter som är inblandade i terroristhandlingar som avses i bilagan till den gemensamma ståndpunkten.

Artikel 4 i den gemensamma ståndpunkten förpliktar medlemsstaterna att ge varandra största möjliga bistånd när det gäller att förhindra och bekämpa terroristhandlingar.

Spanien har den 18 mars 2002 tagit ett initiativ inför antagandet av rådets beslut om genomförande av åtgärder avseende polisiärt och rättsligt samarbete i enlighet med artikel 4 i den gemensamma ståndpunkten.

Artikel 2 föreskriver att varje medlemsstat skall utse en kontaktpunkt inom sina polismyndigheter vilken skall ha tillgång till och sammanställa uppgifter om och från brottsutredningar som utförts av dess brottsbekämpande organ avseende terroristbrott där någon av de personer, grupper eller enheter som finns i förteckningen är inblandad.

Enligt artikel 3 skall motsvarande kontaktpunkt utses inom de rättsliga myndigheterna (i den svenska versionen "rättssystemet") för sammanställning av uppgifter om de rättsliga myndigheternas utredningar. Denna kontaktpunkt är densamma som Eurojusts nationella kontaktpunkt i de medlemsstater där en sådan kontaktpunkt utsetts.

Regeringens ståndpunkt

Enligt den justerade ståndpunkt som sänts till utskottet anser Finland att det är viktigt att precisera innehållet i artikel 4 i den gemensamma ståndpunkten med instrumentet i tredje pelaren. Det är viktigt att samarbetet mellan Eurojust och Europol främjas och att det finns ett system som är lämpat för att ta till vara de nationella

myndigheternas insatser för sammanställning av uppgifter för att bekämpa terrorism.

Finland anser att det är bra att medlemsstaterna nu med stöd av det föreslagna instrumentet garanteras ett mera flexibelt förfarande för informationsutbyte än genom det tidigare initiativet. Detta gör det möjligt att ta hänsyn till de olikheter som beror på medlemsstaternas olika myndighetsstrukturer och på informationsvolymen och informationskällorna. Detta bidrar också till att de befintliga kanalerna och strukturerna för informationsutbyte utnyttjas bättre och att man på detta sätt kan förhindra en överlappning i informationsutbytet.

Ur Finlands synvinkel finns det fortfarande formuleringar i detaljerna som kräver precisering (artikel 3.1 och artikel 3.2 jämfört med varandra samt artiklarna 4 och 5).

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Förslaget syftar till effektivisering av samarbetet och informationsutbytet mellan myndigheterna på ett sätt som inte påverkar den nationella lagstiftningen i Finland och förslaget hör inte heller till området för lagstiftningen. Utskottet tillstyrker att samarbetet mellan Eurojust och Europol på området för bekämpning av terrorism intensifieras och att kontaktpunkter inrättas inom polismyndigheterna och de rättsliga myndigheterna i enlighet med förslaget.

Ur Finlands synvinkel är det dock fråga enbart om ett politiskt instrument som har betydelse i vissa medlemsstater. Den gällande lagstiftningen i Finland förpliktar nämligen åklagaren och polisen till ett nära samarbete. Finland kan dock godkänna också ett sådant beslut om samförstånd uppnås om dess innehåll.

I inledningen till förslaget till beslut anses att unionen bör vidta ytterligare åtgärder för att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1373 (2001). Trots att det aktuella förslaget inte änd-

rar bestämmelserna i frågan påpekar utskottet att FN:s resolution saknar garantier för rättssäkerheten. Man kan omfattas av resolutionen på felaktiga grunder men det finns inga medel att rätta till misstaget i ett sådant fall. Därför anser utskottet att det är viktigt att Finland fortsätter diskussionen om hur en effektiv verksamhet i säkerhetsrådet och respekten för de mänskliga rättigheterna kan samordnas. Målet kunde vara att alla beslut av den här typen till sin karaktär är straffrättsliga och baserar sig på brottsutredning samt de fakta som kommit fram i brottsutredningen, behöriga åtal och samarbete i dessa frågor. Bekämpning av terrorismen får inte bli en förevändning för kränkning av grundläggande värden och rättigheter.

Utlåtande

Lagutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt i ärendet.

Helsingfors den 6 juni 2002

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Matti Vähänäkki /sd
medl. Sulo Aittoniemi /alk
Leena-Kaisa Harkimo /saml
Erkki Kanerva /sd
Toimi Kankaanniemi /kd
Annika Lapintie /vänst
Kari Myllyniemi /cent

Kirsi Ojansuu /gröna
Veijo Puhjo /vänst
Mauri Salo /cent
Timo Seppälä /saml
Marja Tiura /saml
Lasse Virén /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Kaisa Vuorisalo.